

Din... ÎNSEMNĂRI

„... în sensul marilor legături spirituale și, aș îndrăzni să spun, ale marilor prietenii artistice, relația dintre Roman Vlad și exegețul său, Viorel Munteanu, este biunivocă, rezonând parcă, într-un spațiu de continuitate, la comuniunea de gând și suflet stabilită între Roman Vlad și Igor Stravinski. Sunt numeroase dovezile de prețuire ale lui Roman Vlad la adresa creației lui Viorel Munteanu. Mă voi opri însă la una dintre cele mai relevante, consemnate de Dorin Speranția în «Interviu imaginar» (vezi: *Introducere în opera lui Roman Vlad*).

După ce a ascultat *Glasurele Putnei*, adresându-se lui Viorel Munteanu, Roman Vlad spune: «... Această compoziție este cu totul altceva, tratează altfel maniera bizantină, e deosebit de frumoasă și de bine făcută – sunt cu partitura în față – și dacă vi s-a acordat Premiul Academiei, vi l-aș fi dat și eu, v-aș da toate premiile! Mi-a făcut o mare plăcere s-o aud »”.

Gheorghe DUȚICĂ, *Reflecții despre un muzicolog*, „Cronica” nr. 5, Mai 1999

„Viorel Munteanu este unul dintre cei care aduce în lașul secular, semnele unei noi școli componistice, perfect particularizate în peisajul contemporan. Ancorat în pământul Moldovei, sorbind puteri din manuscrisele Putnei, aducând în portative încărcate de știință, rigoare constructivă, căutare novatoare, dorința de a trece rampa, toate miresmele Moldovei, Rezonanțele rămân în același timp o pagină construită după toate regulile componisticii moderne.”

Iosif SAVA, „Muzica” nr. 11 București, 1983

„Voi consemna, întotdeauna, că avem de-a face cu un autentic compozitor contemporan! Melodist, de un lirism nobil, intim legat de lumea modalismului cromatic, generat în trecut de Anton Pann și George Enescu și, în zilele noastre, de Aurel Stroe, Tiberiu Olah, Anatol Vieru, Ștefan Niculescu, Liviu Glodeanu, Mihai Moldovan, Octav Nemescu - Viorel Munteanu a valorificat cu mult fior poetic folclorul nostru, străbătut de ritmuri extrem de variate și de o policromie de nuanțe intonaționale, fiind în concordanță cu o formă laconică prin excelență, unde, adesea, se impune « principiul varietății continue ». Viorel Munteanu este un liric, care continuă, uneori, ultima fază a componisticii lui George Enescu. Nu a neglijat nici melosul bizantin și nici pe cel psaltic, în lucrări cu o tematică inspirată din tragica noastră istorie.”

Doru POPOVICI, Radio București, 13 Decembrie 1994

Lucrarea cea mai amplă de pe acest disc și care totodată este concepută într-o formă destinată special celor 3 instrumente de suflat aparține compozitorului **Viorel Munteanu** (n. alte 1944), muzician de frunte al Iașului zilelor noastre. Ca și alte lucrări ale sale, *Concertino pentru trio de suflători* (1986),

realizează o sinteză între elemente ale limbajului muzical modern și filioanele tradiționale ale muzicii de pe plaiurile românești. Momentele solistice, de largă expresivitate melodică sau de viteză instrumentală, alternează cu cele de complexitate polifonică, ceea ce asigură lucrării un profil aparte, îmbinarea caracterului concertistic cu cel cameral.

Adrian RAȚIU, despre *Concertino*, Disc ST-ECE 03102

„După decenii de interzicere sau, cel puțin, de minimalizare a valorilor și importanței obiceiurilor prilejuite de Crăciun și Anul Nou, asistăm în prezent la o largă și susținută acțiune de recuperare a bunurilor noastre spirituale, a acelui tezaur comun de poezie și muzică, așadar, de cântec, reprezentând o parte, poate cea mai originală, a creației noastre populare.

În acest context se înscriu și cele două volume, inspirat intitulat *Strop de Ler*, datorate compozitorului și prof. univ. dr. Viorel Munteanu și etnomuzicologului Viorel Bîrleanu, tipărite cu binecuvântarea IPS Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, la Editura Trinitas, Iași, 2000. În primul volum, alcătuit din două părți, sunt adunate colinde, cântece de stea, urări, plugușoare și alte cântări de Anul Nou din întregul spațiu locuit de români...

Volumul doi are în alcătuirea sa: *Suita a II-a de Crăciun*, în două variante: a) pentru soprană, tenor și cor de copii; b) pentru soprană, tenor, cor de copii și orchestră); *O, ce veste minunată* pentru tenor, cor de copii și orchestră, precum și varianta pentru tenor solo, două voci de copii soliste și cor de copii. La acestea, autorul a adăugat și *Tripticul* pentru soprană, altistă și tenor, din primul volum. Melodiile folclorice au primit în acest volum o haină armonică, polifonică și timbrală mai complexe. Experiența creatoare, de decenii, a compozitorului V. Munteanu 1-a determinat să practice o scriitură bogată în procedee componistice (variațiunea, imitația, canonul, declamația ritmică, apoi culori vocale și instrumentale – clopote, bătăi din palme și picioare, amintind, poate, de sunetele produse de botul caprei ș.a.), reușind să sugereze elocvent atmosfera specifică a sărbătorilor de iarnă."

Mihail COZMEI, „Cronica”, nr. 2, Februarie, 2001

La ceas aniversar

Viorel Munteanu, ajuns la o vârstă de la care îi putem privi cu admirație colegială realizările, reprezintă un model de valoare și conduită pentru muzicienii perioadei istorice pe care o trăim.

Compozitor prolific, preocupat de revigorarea ethos-ului național, artistul a reușit să obțină aliaje inedite, înveșmântate în sonorități de factură modernă, cu pregnantă încărcătură expresivă. Stau mărturie a talentului său lucrări de referință, precum: *Rezonanțe*, *Glasurele Putnei*, *Poemele Luminii* în egală măsură, autorul a activat de-a lungul deceniilor cu rezultate notabile în domeniul creației muzicologice. Edificatoare în acest sens fiind, printre altele, și volumele dedicate operei și personalității muzicianului Roman Vlad.

La 60 de ani, după un stagiu rodnic în calitate de decan, Viorel Munteanu devine rectorul Universității de Arte din Iași. Astfel domnia sa își va putea pune în chip superior în valoare calitățile manageriale, deja cunoscute, în slujba îmbunătățirii calității învățământului superior de specialitate.

Ilustrului nostru reprezentant, membru în Consiliul de conducere al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, îi transmit din partea mea și a breslei, în acest moment aniversar, sănătate, viață îndelungată și noi succese creatoare.

Prof. univ. dr. Adrian IORGULESCU Președinte
UCMR

18 Mai 2004

(în: *In Honorem Viorel Munteanu*, editori: prof. univ. dr. Ion Cucui, conf. univ. dr. Laura Manolache Gorghiu, Târgoviște, Valahia University Press, Colecția Socio-Umane, 2009)

Volumul monografic dedicat de Viorel Munteanu lui Roman Vlad se va dovedi a nu fi pentru autor o excepție, așa zice un accident. În diverse alte moduri, gândirea sa intramuzicală - aceea a compozitorului - se conjugă în permanență cu aceea noetică, inframuzicală, noțională, afirmată în postura sa de maestru în fața discipolilor la clasa de contrapunct și fugă, mai nou și de compoziție, de la Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași, o materie la care periplul practic îl implică, și nu doar în subsidiar, pe acela teoretic, de cunoaștere a fenomenului muzical în complexitatea datelor sale istorice și structurale.

Gheorghe FIRCA, în: *In Honorem Viorel Munteanu*

La aniversarea lui Viorel Munteanu mi se pare un bun prilej de a sărbători
împlinirea echilibrată a personalității sale multilaterale. Compozitor talentat,

inventiv și sensibil, a cărui creativitate e stimulată constant de inconfundabila spiritualitate a locului său de baștină, muzicolog de o temeinicie europeană, vădită mai ales în valoroase texte dedicate lui Roman Vlad, profesor îndelung experimentat și, de curând rector al Universității de Arte, Viorel Munteanu știe să îmbine eficient compoziția și muzicologia cu obligațiile pedagogice și administrative. Îi urez alte noi succese în aceste domenii, atât de dificil de conciliat.

Ștefan Niculescu

Iași, 14 Mai 2004

Ștefan NICULESCU, în: *In Honorem Viorel Munteanu*

Prețuiesc mult de tot lucrările Dvs. Și am cea mai frumoasă impresie despre recenta simfonie de inspirație eminesciană (Simfonia *Glossă*, n.n.). Vibrează aici profunda spiritualitate românească, mirifica identificare cu ethosul genialului poet exprimând deopotrivă poezie și muzică. Ați dat aici o admirabilă expresie lirismului filosofic, generator în folclor ca și în creația cultă.

Concertul de la Radio, dirijat de Maestrul Ovidiu Bălan, a însemnat un eveniment cu totul proeminent și nu doresc decât ca el să aibă pereche.

Încă o dată: LA MULȚI ANI!

Cu dragoste și cu aleasă prețuire.

Vaile Tomescu

București, 28 Aprilie 2003

Vaile TOMESCU, în: *In Honorem Viorel Munteanu*

Portret componistic - Filarmonica „Moldova” Iași, 26 Mai 2004

Reluarea festivalului muzicii românești este un motiv de bucurie pentru toți cei care înțeleg și admiră un patrimoniu național generos, plămădit cu dăruire în decursul anilor.

Este meritul ieșenilor de a reînnoa o acțiune salutară, proiectând frumuseți ce înobilează conștiințele și perpetuează valorile acestui pământ. Cu atât mai meritorie apare inițiativa, cu cât în cadrul acestei manifestări a fost gândit și un simpozion chemat să găsească, prin intermediul teoriilor, natura frumuseților muzicii românești. Suntem încredințați că reușita va fi deplină și urăm succes tuturor evenimentelor din agenda festivalului.

Muzicolog dr. Octavian Lazăr COZMA,

Președintele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România Festivalul muzicii românești

Octombrie 2007

Viorel MUNTEANU, născut la 2 mai 1944 în localitatea Reuseni din județul Suceava este unul dintre cei mai populari compozitori români în patria sa. Student al lui V. Spătăreanu, Gh. Ciobanu, Roman Vlad, el reprezintă în mod tipic o linie importantă a culturii românești în ceea ce constituie latura ei tradițională: contactul cu folclorul, cu muzica bizantină, cu figuri importante ale istoriei și artei, ca Ștefan cel Mare, Eminescu, Enescu. Liric, inventiv, permanent deschis la idei noi, uneori provenind din direcții diferite, ocolind modernismul agresiv, dar nerefuzându-i unele sugestii, Munteanu știe să scrie o muzică ce se cântă cu plăcere și provoacă admirație și simpatie. El este în același timp și un activist neobosit în sensul cel mai bun al cuvântului pe teren componistic, didactic, organizatoric, influența sa benefică exercitându-se atât asupra studenților săi, cât și asupra instituțiilor în cadrul cărora a activat sau pe care le-a condus. Dacă Țăranu reprezintă Cluj-ul, respectiv Transilvania în concertul provinciilor românești, Munteanu reprezintă Iași-ul, respectiv Moldova.

Corneliu Dan GEORGESCU, în: „Săptămâna Internațională a Muzicii Noi”, Simpozion Internațional de Muzicologie - București, 30 mai 2014 - *Direcții și tendințe în muzica românească și univesală după 1990*, Ediție îngrijită de Olguța Lupu, Editura Universității Naționale de Muzică București, 2016

Scrisoare către compozitorul Viorel Munteanu

București, 3 ian. 2018

Mult stimate maestre,

Doresc în primul rând să vă mulțumesc pentru faptul de a-mi fi prilejuit să fiu un martor relativ târziu (deși în cultura autentică târziu și devreme sunt repere superficiale)

la evenimentul prezentării pentru întâia oară, la Iași, în toamna anului 2017, a Oratoriului *Chemări spre mântuire. Pelerini la Sfânta Parascheva*. Este cu certitudine un eveniment cultural remarcabil atât pentru continuitatea spiritului românesc creștin, cât și a sufletului neamului nostru, năzuind neostoit către pace prin armonia bunei-înțelegeri înțeleptei judecăți. Nu în ultimul rând, acest opus marchează gândirea muzical academică cu o solidă referință întemeietoare. Vă mulțumesc și vă sărbătoresc ca pe un drag prieten și frate întru breasla muzicienilor compozitori români.

Sunt, desigur, multe cele ce se pot spune despre această lucrare atât de dăruită. În fenomenalitatea derulării formei am remarcat o stare de pășire. Un sentiment al pasului smerit dar ferm, propriu unui mers în pelerinaj. Un pas de rugăciune. În cea mai mare parte caracterul muzicii este imnic, solemn, de o gravitate în același timp serenă și tămăduitoare. M-au impresionat cu deosebire legitimele trimiteri la tradiționalul românesc al muzicii de colind, dar și la cântul psaltic arhaic de sorginte grecească, prin sintaxa monodiei cu ison. În fond, isonul reprezintă însăși acea fertilă continuitate a trecerii, line și catarctice, a marii nove comunitar-creștine care este biserica. Suntem cuprinși în ea, drept călători îndrumați și feriți de primejdii, nu însă și de truda accederii prin vâslirea către înalt, către adevărul logosului divin. Dincolo de fondul canonic al textelor de rugăciune, expresia muzicii este catafatică, orientată prin afirmarea stadiului celest ca loc al a-tot-cuprinderii. Transcendența îi este proprie Domnului prin esența sa. Lumea îi este însă dată omului ca loc al sporirii întru ajungere la orizontul acestei esențe. Nădejdea întru-ajungere cred că este expresia de substanță a acestui veritabil opus românesc care, în aspectul său caracterial este un chip al laudei adresată deopotrivă lui Dumnezeu-omul și Tatălui și Sfântului Duh.

Dumnezeu să vă binecuvânteze, dragă maestre!

Cu prețuire,

George BALINT

Onorați prieteni,

Referindu-ne acum la *Volumul Omagial*, acesta constituie pentru mine un moment de grație, de sărbătoare spirituală.

Le mulțumesc din inimă ilustrelor personalități onorând acest volum, ale cărui pagini pulsează de frumuseți și revelații ale cuvântului mărturisitor iradiind satisfacție a inimii și a minții.

Și acum, permiteți-mi o mulțumire aparte. Ea se adresează d-lui prof. Viorel Munteanu marele afin încă din urmă cu 40 de ani, cu care am făcut schimb de gânduri despre muzică, cea mai sublimă dintre arte. De aceea și poezia dacă nu este muzică, nu este poezie. Viorel Munteanu mi-a făcut dar un lied pe o poezie aleasă de d-sa. MEMORIA RAZEI, în care, o rază plecată din infinit, îmi deschide porțile a toate câte am gândit și creat, până la anii de grație ai copilăriei - cea mai sublimă dintre vârste, confină cu divinitatea, cu preludiile creației. Îi mulțumesc infinit maestrului iluminat Viorel Munteanu pentru această întâlnire de excepție **poezie-muzică**.

Beethoveniană

Lui Viorel Munteanu

*Solară-i zodia poetului,
Solstițiul său e în aprinsul verii,
Sol este cheia sacră a cântării,
Mi - nota gravă a destinului,
Si - nota-naltă a transfigurării.*

Sol-sol-sol mi - începutul Simfoniei V

Sol-sol-sol si -finalul, învingerea destinului

Cu cele mai frumoase gânduri,

George POPA

„Câteva dintre compozițiile scrise la Roma pe niște ciorne, cu textul în română, pe care le-am adus cu mine din România, nu am dorit să fie tipărite și publicate în Italia,

deoarece erau melodii strâns legate de patria mea, precum cantata *Dove sei Elohim, Sinfonietta*, un fragment pentru pian intitulat *Ciaccona*, cu subtitlul „Bocet”, și un grup de melodii lirice pe poeziile lui Lucian Blaga, același autor al textelor din cantată.

Aceste lucrări au fost tipărite și publicate recent în România, cu ocazia împlinirii vârstei mele de nouăzeci de ani, de către compozitorul și prietenul meu român, Viorel Munteanu, autorul uneia dintre biografiile mele. Un foarte bun muzician, rector al Universității din Iași, Munteanu s-a ocupat dintotdeauna de muzica mea, invitându-mă în România între anii '80-'90, să țin cursuri festive atât la Universitatea din Iași, oraș ce mia oferit titlul de cetățean de onoare, cât și într-o altă splendidă localitate de la poalele Carpaților, numită Piatra Neamț. [...]

În primul deceniu al noului mileniu, toată energia mea am concentrat-o asupra muncii creative. Am scris o carte în două volume: *Skrjabin tra cielo e inferno* și *Pietro Scarpini, interprete di Skrjabin*, cu intenția de a aminti impresionantele interpretări pianistice ale celebrului compozitor rus, datorate unui mare pianist pe care Italia l-a avut în secolul trecut și care astăzi, din păcate, pare a fi uitat.

Partea cea mai importantă a activității mele este concentrată asupra compoziției. Pe lângă operele citate, am mai compus alte două lucrări pentru coarde: *Secondo quartetto*, dedicat Universității din Iași și rectorului său Viorel Munteanu, ca semn de mulțumire pentru acordarea titlului de *Doctor Honoris Causa*.”

(Roman Vlad, *Atrăi muzica. O povestire autobiografică*, pp. 60 și 203, Editura „Artes”, Iași, 2014)